

Positieve effecten van gedroogde zomeralssem in de strijd tegen malaria

A.S. Nijhuis-Bouma

Ned. Tijdschrift voor Fytotherapie
v.j. 2015

Resistentie tegen artemisinin begint opnieuw een probleem te worden. Gebruik van gedroogde zomersalsem biedt mogelijk perspectieven in de strijd tegen malaria. Het remt de evolutie van de malariaparasiet gericht op resistentie tegen geneesmiddelen en voorkomt resistentie tegen artemisinin.

In de jaren zeventig van de vorige eeuw werd artemisinin geëxtraheerd uit zomeralssem (*Artemisia annua* L.). Vooral de artemisininderivaten artesunate en artemether bleken een effectief geneesmiddel te zijn in de strijd tegen de malariaparasiet *Plasmodium spp.* Een combinatie van artemisinin met antimalariamiddelen zoals mefloquine, versterkte het effect en zou tevens de kans op geneesmiddelresistentie verminderen. Deze combinatie wordt ook wel aangeduid als artemisinin-combinatietherapie (ACT). In 2005 bleek *P. falciparum* voor het eerst resistentie te vertonen tegen ACT. Daarmee dreigt ACT hetzelfde lot beschoren te zijn als destijds chloroquine. Dit middel verscheen in de jaren dertig van de vorige eeuw als wondermiddel tegen malaria en was tot ver in de jaren vijftig het belangrijkste wapen in de strijd tegen malaria. Onder andere door resistentie van de parasiet tegen dit geneesmiddel verdween het in de jaren zestig van het malariatoneel.

Op zoek naar alternatieven voor ACT heeft een Amerikaanse onderzoeksgroep aan de Universiteit van Massachusetts opnieuw de aandacht gericht op de zomeralssem. De betrokken onderzoekers hebben in 2012 aangetoond dat het gebruik van gedroogd blad van de hele plant als poeder – en dus niet als thee of infusie – perspectieven biedt in de strijd tegen malaria [1]. De WHO heeft gewaarschuwd tegen het gebruik van niet-farmaceutisch bereide artemisininbronnen omdat bij gebruik van subtherapeutische doses het resistentieprobleem zou kunnen verergeren. Gezien het lage artemisingehalte van sapextracten, thee en dergelijke is dat terecht. De Whole Plant-therapie (WP-therapie) die de wetenschappers uit Massachusetts hebben onderzocht is gebaseerd op de orale consumptie van gedroogde bladeren van de hele plant, waarvan vooraf het artemisingehalte bepaald werd. Oraal gebruik houdt hierbij het gebruik als poeder in (geen thee of sapextract).